

ЛЮБОВ ЯК ПРОБЛЕМА ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ

Актуальність дослідження: Людська моральність споконвіків була об'єктом для філософських та психологічних роздумів. Якщо спостерігати за історією розвитку філософської думки, то можна дійти висновку, що більшість із мислителів займалися вивченням людських проблем. А коли людина виступає, як головний об'єкт аналізу, то не дивно, що однією із передових є проблема любові. Саме завдяки цьому почуттю, людина набуває істинного сенсу життя. Загалом, проблема любові завжди хвилювала не лише пересічних людей, а й багатьох мислителів. Прагнення до пізнання цього прекрасного почуття та його значення у житті людини є так само вічним, як і пошуки себе у житті. Головним драматизмом нашого сучасного життя є знецінення духовних основ та ідеалів, знищення моральних орієнтирів, наслідком чого є «загубленість» людини. Любов – явище, яке пов'язане з буттям людини в світі, метою її життя та його сенсом.

Проблема любові була предметом зацікавлення багатьох видатних мислителів усіх епох, таких як: Сократа, Платона, Сенеки, І. Канта, Л. Фюрбаха, З. Фройда, М. Шиллера, Ж. Батая, С. де Бовуар, А. Камю, Е. Фромма, П. Брюкнера, С. Крилової, Л. Гармаш, В. Туренка, О. Гомілко та інших. Любов виступає як предмет та проблема філософського дискурсу, яка насамперед цікавить аспектами розуміння як ціннісної підстави людського буття, складного стану чуттєвого переживання особи, як етичної категорії, теми мистецтва. Більшої популярності у сучасній культурі набули проблеми статі, тілесності в розумінні людини, психологічної людської природи тощо. Зважаючи на важливість таких постановок питання про любов, важливо було б розвинути тему любові у двох аспектах: по-перше, розуміння любові як стану відповідальності, що є важливим передусім не лише з філософських міркувань, але й практичного вирішення проблеми розуміння філософської сутності спілкування між «я» та «ти», по-друге, важливо показати феномен любові, як одного із сенсів людського життя. Отже, дослідження даної проблеми полягає у аналізі філософського пізнання феномену любові, як одного із найважливіших у людському житті.

Мета дослідження – полягає у аналізі і розкритті сутності феномену любові та розкритті проблеми любові у філософському дискурсі.

Завдання дослідження: до основних завдань аналізу любові можна віднести проведення відмінностей між різними видами любові, дослідження способів виправдання любові та її існування та аналіз впливу любові на свободу як того, хто любить так і того, кого люблять.

Об'єкт дослідження: дослідити духовну сферу, соціальний та філософський аспекти любові.

Предмет дослідження: любов як проблема філософського дискурсу.

Любов займає одне з головних місць у людському житті. Вона спонукає людей долати внутрішні стіни, що їх вони зводять під впливом болісного досвіду недовіри, зради, заздрості та різних життєвих негараздів. У своїй книзі «Переступити поріг надії» Іван Павло II описує тісний зв'язок між природою людини і любов'ю наступним чином: «Людина не спроможна жити без любові. Вона стає сама для себе незрозумілою істотою, її життя стає без значення, якщо їй не виявляють любові, не зустрічають з любов'ю, якщо вона не переживає її, не бере в ній безпосередньої участі» [1, с. 20].

Античний філософ Сенека казав, що вищим проявом любові є любов до свого ворога. І це дійсно так, адже це свідчить про силу особи та її незламний характер. Він вважав, що допомогати потрібно навіть ворогам, щоб несправедливість не руйнувала гармонію.

Кожна людина прагне бути щасливою. Але поняття «щастя» і «прагнення до щастя» не належать до тих «щасливих» лінгвістичних засобів, референти яких визначені чітко й недвозначно, навіть попри те, що мовна практика демонструє завидну стабільність у вживанні цих понять.

Але нас цікавить досвід любові, що у ньому відбувається, які чинники у ньому ведуть до переживання людиною щастя. З точки зору зацікавлення власним щастям у любові поглиблюється і вдосконалюється її ставлення до особи.

Філософське осмислення любові та інших феноменів займає значну частину у житті людей. Любов – одна з основних властивостей людини. Слова «любов» та «любити» найчастіше вживаються, коли йдеться про любов до особи – це може бути любов матері до дитини, любов дитини до батьків, дружба, подружня любов, або любов до Бога й ближнього. Вже певною мірою в аналогічному сенсі, але ще цілком змістовно, говоримо про любов до неособових «речей», таких як нація, батьківщина, домівка, природа чи спорт [4, 19].

Любов – досить складний емоційний стан, який неможливо однозначно пояснити. Часто людям важко пояснити сторонній особі, чому вона полюбила саме цю особу, а не когось іншого, а також за що вона любить її. Так вона усвідомлює, що цінність людської особи, яка викликала її любов, є в якомусь сенсі невимовною, її неможливо класифікувати, а, отже, й порівнювати з відповідною цінністю інших людей [7, 40].

Володимир Соловйов – відомий філософ кінця XIX початку XX ст. писав: «Любов для людини поки є тим ж, чим був розум для світу тварин», тобто ще важко сказати чи зустрічалася справжня любов.

Для кожної людини інші цінні по-своєму. Кожен має певні критерії, вподобання та бажання, якими керується обираючи собі супутника життя. Любов вмотивована передусім не тим, ким людина є, а тим, чим вона є. Якщо ми не любимо самої особи, будь-які цінності будуть безсилі, щоб викликати нашу любов до неї. Самі по собі вони можуть викликати лише пошану чи захоплення. Джон Кросбі виділяє два аспекти цієї цінності:

(1) те, що ми називаємо гідністю особи, належною відповіддю на яку є пошана до неї, зокрема потвердження її непорушних і невід'ємних прав;

(2) те, що можна назвати неповторною «красою» людської особи, яка, будучи заприміченою і пережитою, може розбудити любов до неї [8, 15].

Відмінність між цими двома аспектами особової цінності Кросбі окреслює так: «Усвідомлюючи гідність якоїсь людини й виявляючи їй пошану, утримуючись від будь-якого примусу й використання щодо неї, я немов визнаю цю людину саме як особу. Та коли я знаю її як свого друга чи супруга, я визнаю цю людину саме як цю конкретну й особливу особу» [3]. Іншими словами, тільки в любові відкривається неповторна індивідуальність іншої особи.

Висновки: Проаналізувавши праці різних філософів можна стверджувати, що проблема любові до сьогодні залишається нерозгаданою до кінця. Адже у всіх філософів починаючи від доби Античності і закінчуючи Новим часом різні думки та погляди на рахунок цього почуття.

Тай самі люди протягом століть змінюють свою думку на рахунок стосунків. Дехто не може досягнути задуму любові, інший віддає всього себе у вир цього прекрасного почуття.

Також важливим фактором є те, що кожен по-своєму розуміє та трактує любов, по-різному висловлює її по відношенню до інших. І не менш значимим чинником виступає те, що люди, коли відчують любов важко пояснюють фактори через які вибрали саме ту людину, а не іншу.

Важливо пам'ятати, що людина дає інший свою радість, свій інтерес, своє розуміння, своє знання, свій гумор, свою печаль – всі переживання і всі прояви живого у ній.

Література

1. Іван Павло II. Відкупитель людини. Львів: Місіонер, 2008. 78 с.
2. Дітріх фон Гільдебранд. Етика: Львів: Видавництво УКУ, 2002. 445 с.
3. Шелер М. Ordo amoris. Избранные произведения под ред. Денежкина А. В.: Москва: Гнозис, 1994. С. 341-377.
4. Клімань С. Я та інший: любов як відповідальність в контексті «діалогічності життя». URL: http://dspu.edu.ua/ilos_gum/wp-content/uploads/2016/04/2015_7.pdf. С. 51(дата звернення: 04.05.2019)
5. Фромм Еріх Мистецтво любові. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2017. 192 с.
6. Брюкнер Паскаль. Парадокс любви. Издательство Ивана Лимбаха, 2010. 88 с.
7. Брюкнер Паскаль. Любовь к ближнему. Издательство Махон, 2006. 94 с.
8. Туренко В. Е. Феномен любові: Філософсько-антропологічні виміри східнопатристичної традиції. Автореферат, 2014 р. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. С. 20.
9. Соловьёв, В. С. Чтения о Богочеловечестве. В. С.Соловьёв. Чтения о Богочеловечестве ; Статьи ; Стихотворения и поэма ; Из «Трёх разговоров...»: краткая повесть об Антихристе, сост. и примеч. А. Б. Муратова:СПб.: Художественная литература, 1994. 528 с.
10. Туренко В. Е. Екзистенціал любові як критерій істинності людського життя. Матеріали X Міжнародної наукової конференції «Людина в пошуках істини» (16–17 грудня 2011 року). Ч.2. К.: Новий Акрополь, 2011. С. 23–24.
11. Hildebrand D. von. The Heart: an Analysis of Human and Divine Affectivity. South Bend, Ind.: St. Augustine's Press, 2007. 140 p.
12. Франкл В. Сказать жизни «Да». М., 2004.
13. Иванченко Г. В. Логос любви. М., 2007.
14. Братусь Б. С. Любовь как психологическая презентация человеческой сущности. М., 2009.
15. Nadia Hnasevych, Olena Morschakova The problem of the axiological existence of a person in an ideological aspect : Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід:збірник тез, Міжнародної науково-практичної конференції, 4-5 квітня 2019 р., м. Тернопіль:Видавничий центр ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2019. С. 11-13.